

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I UMEÅ**

DOM
2016-10-04
Meddelad i Umeå

Mål nr
1079-16

SÖKANDE
AV Syd AB, 556273-9358
Pilotgatan 7
212 39 Malmö

MOTPART
Västerbottens läns landsting
901 89 Umeå

SAKEN
Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

KONKURRENSVERKET	
2016-10-05	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten beslutar att upphandlingen inte får avslutas förrän rättelse gjorts genom en ny utvärdering av anbuden.

Dok.Id 63108

Postadress
Box 193
901 05 Umeå

Besöksadress
Nygatan 45
(Tingshuset)

Telefon
090-17 74 00
E-post: forvaltningsratteniumea@dom.se
www.forvaltningsratteniumea.domstol.se

Telefax
090-13 75 88

Expeditionstid
måndag–fredag
08:00-12:00
13:00-16:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Västerbottens läns landsting (landstinget) genomför en upphandling av krisledningscentraler (diariernr VLL 718-2016 UH-2015-699) genom en förnyad konkurrensutsättning av SKL Kommentus ramavtal Videokonferenslösningar, produkter och tjänster 2013.

I tilldelningsbeslut den 30 maj 2016 med bilagor anges bl.a. att fyra anbud kommit in och att Loudnbright Systemintegration AB (Loudnbright) antagits som leverantör. Vidare framgår att anbud från Atea Sverige AB, AV Syd Aktiebolag samt DAV Partner AB inte bedömts och som orsak anges att anbuden inte kan vinna även om full poäng utdelades.

AV Syd Aktiebolag (AV Syd) har ansökt om överprövning av upphandlingen och yrkar i första hand att rättelse ska vidtas innebärande att AV Syds anbud antas och i andra hand att upphandlingen ska göras om.

Landstinget motsätter sig att ansökan bifalls.

AV SYD ANFÖR BL.A. FÖLJANDE

Det är inte korrekt att AV Syds anbud inte kunde vinna även om full poäng hade utdelats. Om AV Syd fått full poäng på punkterna 1.04, 2.04, 3.0.4, 4.04 och 5.1.1 hade detta medfört ett prisavdrag med 750 000 kr, vilket hade gett ett totalpris om 4 171 055 kr. AV Syd har därefter lidit eller riskerat att lida skada. Det saknas motivering till den lägre poäng som AV Syd har tilldelats och upphandlingsenheten har även tillfrågats om underlag för motivering, men har inte fått något svar. Det är således helt godtyckligt vilket betyg en anbudsgivare får.

Landstinget har gjort sig skyldig till fel vid utvärderingen av inkomna anbud. Alla anbudsgivare ska behandlas lika. Diverse prisavdrag har gjorts där fokus lagts på användarvänlighet (t.ex. via skärmdump, grafisk layout) samt

att tekniklösningen är modern, enkel, skalbar och driftsäker. AV Syds lösning från Barco och Crestron uppfyller alla dessa krav med råge och skulle ha fått högsta poäng (3 p) på alla punkter, men har endast fått 1 poäng utan någon motivering.

Det borde inte innebära några svårigheter att i anbudsunderlaget ange vilka tekniska funktioner som ger ett visst betyg eftersom man tillsatt en referensgrupp för detta. Anbudsförfrågan saknar förutsägbarhet då anbudsgivare omöjligt kan veta vilka funktioner som landstinget anser vara viktiga för att ge ett visst betyg. Det finns inga protokoll som visar vilka funktioner vinnande anbud har och som saknas i AV Syds system. AV Syd ställer sig frågande till att bedömningen av anbuderna skett var för sig, då de borde ha jämförts för att komma fram till en betygsskala.

En anbudsgivare ska på förhand kunna förutse vilka poäng som kommer att ges beroende på svar som lämnas in. Om man inte kan utläsa detta vid en upphandling har den inte varit tydlig nog och bör därför göras om och att det då tydligt framgår exakt vilka funktioner som ger vilka poäng.

LANDSTINGET ANFÖR BL.A. FÖLJANDE

Samtliga anbud har utvärderats och tilldelats poäng utifrån den skala som angavs i förfrågningsunderlaget. Utvärderingsmodellen innehåller fem utvärderingskriterier som bedöms enligt en skala från 0-3 poäng av en upphandlingsgrupp utsedd av landstinget. Uppnådda poäng ger ett avdrag på upphandlingspriset.

Poäng	Beskrivning	Värde
0	Mervärde saknas – Endast basfunktionalitet/kvalitet uppnås med vissa brister/reservationer.	0,00
1	Litet mervärde – Förväntad basfunktionalitet/kvalitet eller marginellt högre nivå än basnivå uppnås.	-30 000,00
2	Visst mervärde – Funktionalitet/kvalitet högre än basnivå uppnås.	-75 000,00
3	Högt mervärde – Högre funktionalitet än basnivå uppnås med betydande mervärde/innovation.	-150 000,00

Med basnivå avses de obligatoriska krav som ställs på upphandlad utrustning. Utvärderingen har resulterat i en helhetsbedömning från upphandlingsgruppen, varför inget särskilt protokoll över enskilda deltagares bedömningar har upprättats. Det har i praxis godtagits att utvärderingskrav kan vara av subjektiv karaktär och bedömas av en referensgrupp på det sätt som skett i detta fall. Syftet med kriterierna har varit att göra en helhetsbedömning utifrån inlämnad lösning. Fokus har legat på användarvänlighet, att den tekniska lösningen är modern, enkel, skalbar och driftsäker. Det är inte möjligt att på förhand ange vad som är avgörande då landstinget inte i förväg vet vilken lösning respektive anbudsgivare offererar. Utvärdering kan således inte ske på annat sätt än genom den typ av bedömning som har gjorts. Då en sammanvägd bedömning har gjorts utgör poängsättningen i sig den motivering som gjorts. Upphandlingsgruppen har muntligen resonerat sig fram till en gemensam poängsättning och inte upprättat annat än minnesanteckningar, vilka inte varit av betydelse för utvärderingsprotokollet.

Bedömningen har skett av varje anbud för sig och någon relativ jämförelse mellan anbuden har inte gjorts. Att jämföra anbuden med varandra för att komma fram till vilken poäng som ska tilldelas är en ifrågasatt metod som riskerar att brista i transparens då anbudsgivarna inte vet vad de jämförs mot.

Det har redan av förfrågningsunderlaget framgått vilka kriterier som bedöms, varför landstinget inte kan anses brista i transparens hänseende. Landstinget har ställt tekniska baskrav på den efterfrågade lösningen och har därutöver valt att utvärdera offererade lösningar utifrån angivna kriterier i syfte att premiera den lösning som ger mest mervärde. Landstinget har därmed överlåtit till anbudsgivarna att hitta den bästa lösningen för landstingets behov. Kriterierna är av den art att det saknas anledning till ytterligare precision i utformningen och det skulle förfela syftet att, som AV Syd kräver, ytterligare specificera vilka tekniska lösningar som ger en viss poäng.

Att det i utvärderingsprotokollet anges att tre av fyra anbud ej är bedömda och ej kan vinna beror främst på ett relativt nytt upphandlingssystem som därför är delvis obekant för landstingets personal. Kravet är dock uppfyllt och samtliga anbud, inklusive AV Syds, är utvärderade. AV Syds anbud, med ett jämförelsetal på 4 771 055 kr, uppnådde vid utvärderingen inte tillräckligt höga poäng för att tilldelas kontraktet och hamnade på tredje plats. Vinnande anbud har ett jämförelsetal på 4 451 664 kr.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Utgångspunkter för förvaltningsrättens prövning

I mål om överprövning enligt LOU gäller som huvudprincip att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig på ett klart och tydligt sätt anger vilka omständigheter talan grundar sig på (RÅ 2009 ref. 69). Förvaltningsrätten har således att pröva om det på grundval av vad AV Syd har anfört är visat att landstinget har brutit mot någon av de grundläggande principerna eller någon annan bestämmelse i LOU och att detta medfört att AV Syd lidit eller kan komma att lida skada (16 kap. 6 § LOU). De grundläggande principerna innebär att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt, genomföra upphandlingar på ett öppet sätt samt iaktta principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet (1 kap. 9 § LOU).

Utvärderingen

AV Syd anför att det inte på förhand gått att utläsa vilka utvärderingspoäng som kommer utdelas, dvs. att det inte tydligt framgått exakt vilka funktioner som ger olika poäng.

Förvaltningsrätten finner att det med hänsyn till upphandlingsföremålet med tillräcklig tydlighet framgår av kravbeskrivningarna i förfrågningsunderlagets utvärderingsmodell, tillsammans med vad som anges under bedöm-

ningspunkterna till respektive kravställning, vad som efterfrågas för att olika poäng ska utdelas. Även om det i och för sig hade varit önskvärt med en precisering av vad som efterfrågats för respektive poängnivå måste det enligt förvaltningsrättens mening ändå ha stått klart för leverantörer i branschen vad som skulle komma att tillmätas betydelse för att få höga poäng vid utvärderingen. Enligt förvaltningsrättens mening måste leverantörer inom den aktuella branschen utifrån förfrågningsunderlaget därmed anses ha kunnat skapa sig en bild av möjligheterna att lägga ett konkurrenskraftigt anbud. Kraven på förutsebarhet och transparens har därför inte åsidosatts i denna del.

Skälen för tilldelningsbeslutet, m.m.

AV Syd anför i förvaltningsrätten att det i tilldelningsbeslutet saknas motivering till varför AV Syds anbud erhållit en lägre poäng än vinnande anbudsgivare samt att landstinget har tillfrågats om sitt underlag för bedömningen, men inte lämnat något svar.

Av landstingets tilldelningsbeslut med bilagor, upphandlingsrapport och utvärderingsprotokoll, framgår att Loudnbrights anbud, med jämförelsetalet 4 451 664, 00 kr, har antagits då detta anbud uppfyller utvärderingsgrunden på bäst sätt. Någon ytterligare information angående genomförandet av upphandlingens utvärderingsfas framgår inte av dessa handlingar.

Landstinget har vid sin bedömning av AV Syds anbud kommit fram till att offererade lösningar under samtliga punkter (1.0.4, 2.0.4, 3.0.4, 4.0.4 samt 5.1.1) ska tilldelas 1 poäng, dvs. att samtliga offererade lösningar har motsvarat ett litet mervärde. Loudnbrights anbud har tilldelats 3 poäng, motsvarande ett högt mervärde, för samtliga punkter förutom 5.1.1 där 2 poäng utdelats. Någon ytterligare information om grunderna för poängdelningen för respektive anbud framgår inte. Landstinget har i förvaltningsrätten ingett en kopia av e-postmeddelanden den 3 juni 2016 där AV Syd inför en even-

tuell ansökan om överprövning bl.a. begärt att få en förklaring till varför Loudnbrights lösning tilldelats högre poäng. Landstinget uppger i sitt svar bl.a. att AV Syd är lite lägre i pris men har ”som jämförelsepoäng inte nog för att vinna” och skickar med en anbudsbilaga för jämförelse av anbudspriser och jämförelsetal.

Av 9 kap. 9 § LOU framgår bl.a. att en upphandlande myndighet snarast möjligen skriftligen ska underrätta anbudsgivarna om ett tilldelningsbeslut och om skälen för beslutet. Med skälen för beslutet menas enligt förarbetena till LOU (prop 2009/10 s. 114) att de omständigheter som legat till grund för beslutet ska framgå så tydligt att en anbudsgivare kan avgöra om denne vill ansöka om överprövning av upphandlingen. Det innebär enligt förvaltningsrätten att avgörande kriterier för kontraktstilldelning, såsom det totala anbudspriset och slutsatser om kvalitetskriterier eller motsvarande som regel bör redovisas.

Förvaltningsrätten har ovan godtagit att landstinget mot bakgrund av upphandlingsföremålets karaktär samt önskemål om en större variation vad gäller olika lösningar i anbudena valt en friare utvärderingsmodell. Då landstinget använt en sådan utvärderingsmodell kan det i än högre grad krävas att landstinget anger skälen till varför Loudnbright tilldelats kontraktet. Det måste ställas krav på att tilldelningsbeslutet är så tydligt att anbudsgivare kan bilda sig en uppfattning om det finns anledning att begära överprövning. Enligt vad som framkommit saknas det dokumentation av vilka omständigheter som landstinget har lagt till grund för poängtilldelningen vid sin utvärdering av de olika anbudena. I landstingets tilldelningsbeslut framgår alltså inte tillräckliga skäl för beslutet för att anta det är det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet som antagits.

I 9 kap. 10 § 2 st LOU anges bl.a. att en upphandlande myndighet på begäran av en anbudsgivare som har lämnat ett godtagbart anbud ska lämna upp-

lysningar om utformningen av och de relativa fördelarna med det valda anbudet. Landstinget kan inte genom ingivna e-postmeddelande anses ha uppfyllt sin upplysningsskyldighet. Landstinget har inte heller i förvaltningsrätten lämnat ytterligare upplysningar angående sin poängtilldelning.

Då skälen för Landstingets beslut inte framgår av beslutet eller av de kompletterande upplysningarna så har AV Syd genom Landstingets agerande lidit eller kunnat komma att lida skada.

Sammanfattande bedömning

Mot bakgrund av vad som anförts ovan finner förvaltningsrätten att det förelagat brister i såväl landstingets tilldelningsbeslut som i de senare lämnade upplysningarna. Landstinget har härigenom agerat i strid mot principen om transparens, vilken kommer till uttryck i 1 kap. 9 § LOU. Landstingets agerande har medfört att AV Syd lidit eller kan komma att lida skada. Det finns därför grund för att besluta om åtgärder enligt 16 kap. 2 § LOU. Förvaltningsrätten kan då besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts. Med hänsyn till att den i målet aktuella bristen hänför sig till utvärderingen av anbudet anser förvaltningsrätten att det är tillräckligt att utvärderingen av anbudet görs om.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1C LOU).

Carolin Persson Munther

Tf. rådman

Målet har föredragits av Kristin Persson.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Om Ni vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska Ni skriva till Kammarrätten i Sundsvall. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

